

Jogi rovat
Világunk és Elveink VII.

A joggal való visszaélést e cikksorozatban a klasszikus magánjog keretei között, a magánszemélyek egymás közötti viszonyaiban vizsgáltuk. A társadalom akaratnyilvánítása, a választások – egy cikk erejéig – a jog szerepének tágabb összefüggésben való elhelyezését is indokolja.

Mint minden tankönyv megállapítja, a jog mint a társadalom szabályozója, alakítója az országgyűlés és a közhatalmi szervek (kormány, közigazgatás, hivatalok, önkormányzatok) és a bíróságok kezébe van helyezve. A joggal való visszaélés a magánjogban egy adott személyt megillető jogosultság visszaélésszerű, a társadalmi céllal ellentétes gyakorlásaként fogható fel; társadalmi szinten azonban én úgy értelmezem, hogy a jogalkotó a társadalom javára él-e hatalmával. Rövidesen megalakul az új országgyűlés, majd kormányt választ. Mi az általunk, választók által adott megbízatása ezen vezető embereknek? 2010 áprilisában számomra nyilvánvaló, hogy az ország népe azt szeretné, ha azok, akik „ott fenn” vannak, vagyoni és személyes érdekeiket jobban félretéve, a közösség érdekeit jobban szem előtt tartva éljenek a rájuk bízott hatalommal, a számukra biztosított jogosultságokkal. Oly kiábrándító, hogy időről időre rá kell ébrednünk: az általunk hatalommal felruházottak elfogadhatatlan arányban erkölcsi értelemben nyomorúságos törpék, akik a politika, az önzés, a korrupció mocsarában elmerülnek és önző harácsolásban tobzódnak. Vagy asszisztálnak, vagy csak túrnek, de félnek és hallgatnak. Vagy nem értenek semmit, vagy balfékek, buták, közönyösek. (Vagy vakítóan fehér galléros bűnözők.) Úgy tűnik, hogy mire hazánkban felér egy ember a hatalom valamely posztjára, egy minisztériumba, egy hivatalba stb., elfelejti, honnan jött, elfelejti, kikért van ő ott, s hogy mi az ő dolga. Tudom, hogy a helyzet javulása nem évek, hanem évtizedek kérdése. Tudom azt is, hogy mindannyian tehetünk az ügyért. Kívánom, hogy legyen bátorsága új vezetőinknek szembenézni a tízezernyi (helyén maradó!) vezető, döntéshozó emberi minősége által felvetett kérdésekkel. S lassan, de biztosan, bátran és kitartóan belekezdeni az évtizedes munkába, hogy minden kicsit jobb legyen. Hogy e munkában lássák a mélyszegénységben élőket, a dolgoslelkű dologtalanokat, a reményteleneket, a saját, mesterségesen keltett, balga vágyaiktól lökdösött tömegeket, a tőke, a piac, a szabadság kárvallottjait, betegeit. Hogy lássák az égbe kiáltó különbségeket, a mindent elborító butaságot. Hogy tegyenek egy együttérző, egymásra figyelő, megértésre, egymás segítésére alapozó világ kialakításáért.

Mert a jog adni is tud: igazságot, méltányosságot, tiszteletet, reményt, felemelkedést, önállóságot, szabadságot. Segítheti a saját munka örömét, a tisztet, értéket, tudáson és munkán alapuló gyarapodást, gazdagságot. Ha jó kezekben, jól működik a jog, maga a társadalom és minden tagja teremti a maga biztonságát, gazdagságát. Mert az állam feladata nem az, hogy ossza a másoktól elvett pénzt, hanem hogy értelmes, világos, egyszerű jogszabályokat alkosson, amelyek ott segítenek, ahol munka és fáradozás van, és ott akadályoznak, ahol a jogtalanság, az önzés, a mások kihasználása, meglopása folyik. Mert az államnak nem alamizsnát kell osztania, hanem arra vigyáznia, hogy – maga az állam – a közösség tagjaitól csak annyi pénzt vegyen el, amennyit fel is tud használni a közösség javára, és amennyi pénzt elvesz, annyit hatékonyan, értelmesen fel is használjon a közösség javára. Ahol a pedagógus, az orvos, a nővér és számtalan, a köz javára dolgozó személy működik, ott tisztesség és bőség legyen, és csökkenjen azon fényes szobák, magas hivatalok száma, ahol nem hasznosul a köz pénze. Mert az államnak arra kell figyelnie, hogy ő maga,

mint szervezet tisztán és hatékonyan működjön. Hogy a jog parancsai és tiltásai a fent és a lent élők, dolgozók számára egyformán tiltások és parancsok legyenek. Hogy a törvény előtt mind egyenlők legyünk. Hogy a bíróság mindig, mindenki ügyében egyformán ítéljen. Hogy működjön az a tucatszerű állami szerv, amely az állam működését ellenőrzi.

Hogy egy kicsit visszakanyarodjunk a jog szűkebb területére, álljon itt két érdekesség: Talán két hete jelent meg a sajtóban a hír: „Beismerte a Daimler autógyártó vállalat, hogy magyar kormánytagokat is megvesztegettek 2005-ben és cserébe állami megrendeléseket kaptak. Ez azután derült ki, hogy az amerikai hatóságok azzal vádolták a Daimlert, hogy több, mint 333 ezer eurót, tehát közel kilencvenmillió forintot fizetett ki magyaroknak, azért hogy a Volánbusz tőlük vásároljon 32, új járművet. Azt, hogy ez meg is történt az osztrák vállalat hagyta jóvá - tudósít a Magyar Nemzet. "Az ügyben sem a magyar kormányt, sem intézményeket nem kerestek meg, így kormányzati vizsgálatra nincs szükség" - reagált Szollár Domokos a fejleményekre." Ez lenne tehát az első érdekesség ... és most tessék olvasni a másikat:

Tudták Önök?, hogy az 1994-től 2004-ig hatályos közbeszerzési törvény (amely az állami pénzeknek a köz érdekében történő vásárlásait, beszerzéseit szabályozza, így a hazai korrupció elleni küzdelem legfőbb jogi eszköze) sűrűn teleírt 40 oldal terjedelmű volt és 100 §-ból állt. A 2004-től hatályos (új) közbeszerzési törvény pedig 140 sűrűn teleírt oldal jogszabály, és közel 400 §-ból áll. Láthatjuk ebből is, hogy a jog önmagában csupán halott szöveg és az élet attól függ, hogyan élnek, (vagy visszaélnek) a joggal. Közép-európában Magyarország az egyik korrupcióval legfertőzöttebb állam. És ezen – mutatják az elmúlt hónapok korrupciós botrányai – nem segített a hatalmasra dagasztott jogi szabályozás! Tehát az emberen múlik minden, a jog csak keret és eszköz.
(a klasszikus joggal ... folytatjuk)

dr. Wertán Balázs ügyvéd, Pomáz

iroda címe: Huszár u. 17.

www.wertan.hu T: 525-455; 30/6196-496